

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

**ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΕΡΓΟΥ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ
Π.1.3.3**

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2022

Συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΤΠΑ) και από Εθνικούς Πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή	3
2. Σύνομη Περιγραφή.....	3
3. Δεύτερη συνάντηση εταίρων (20 & 21/06/2022), Ηράκλειο Κρήτης.....	4
3.1 Πρώτη μέρα συνάντησης εταίρων (20/06/2022), Ηράκλειο Κρήτης	4
3.2 Δεύτερη μέρα συνάντησης εταίρων (21/06/2022), Ηράκλειο Κρήτης	18
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I - Ατζέντα Συνάντησης.....	24
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II – Λίστα Συμμετεχόντων	25
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III – Παρουσιάσεις	26
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV – Φωτογραφικό Υλικό	27

1. Εισαγωγή

Το παρόν αποτελεί παράδοση του «Π.1.3.3: ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ» στα πλαίσια του Πακέτου Εργασίας 1 «Διαχείριση και συντονισμός έργου» και υποβάλλεται στο πλαίσιο της με αρ. πρωτ. 2036/13-04-2022 σύμβαση μεταξύ του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης Κρήτης (Π.Τ.Α.) και της εταιρείας «Σ.Μ.Ρ. Συμβουλευτική Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης» με διακριτικό τίτλο «S.M.R. Consultants» για το έργο «Παροχή υπηρεσιών υποστήριξης και στη σχεδίαση και υλοποίηση των δράσεων του έργου **“Cooperative Intelligent education & electromobility Zero Energy Buildings”**–**“Συνεργατική ευφυής εκπαίδευση και ηλεκτροκινητικότητα – κτήρια μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας”**», το οποίο υλοποιείται στο πλαίσιο υλοποίησης του διακρατικού Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A Ελλάδα - Κύπρος 2014-2020.

2. Σύντομη Περιγραφή

Η ενέργεια αυτή περιγράφει τη Διοργάνωση της Δεύτερης Συνάντησης Έργου στο Ηράκλειο της Κρήτης. Συγκεκριμένα, αντικείμενο του προς ανάθεση έργου είναι η παροχή υπηρεσιών υποστήριξης προς το Π.Τ.Α. Κρήτης για την υλοποίηση των δράσεων του έργου «C-IZEBs» που υλοποιείται στο πλαίσιο του διακρατικού Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A Ελλάδα - Κύπρος 2014-2020.

Ο Ανάδοχος συμμετέχει ενεργά με κατάλληλα προετοιμασμένο προσωπικό στην υλοποίηση των κάτωθι δράσεων:

- Στη διοργάνωση και επίβλεψη της συνάντησης σε θέματα που αφορούν την αναζήτηση και ενοικίαση χώρου με τις απαραίτητες προδιαγραφές και εξοπλισμό (οπτικοακουστική υποδομή, φωτογραφική κάλυψη, προετοιμασία ατζέντας, προετοιμασία προγράμματος και παρουσιάσεων, προετοιμασία φύλλου συμμετεχόντων, καταγραφή πρακτικών, την διάχυση αυτών μεταξύ των υπόλοιπων Δικαιούχων, διαχείριση απομακρυσμένων συμμετοχών μέσω διαδικτύου, διαχείριση διαλλείματος και δείπνου, κτλ.).
- Στον υπολογισμό του αριθμού των συμμετεχόντων ο οποίος πρέπει να είναι 2 άτομα ανά Δικαιούχο, 2 άτομα του Π.Τ.Α. Κρήτης και 2 άτομα τελικών χρηστών του κτηρίου παρέμβασης.
- Στην τήρηση των προδιαγραφών της συνάντησης όπου προβλέπεται να είναι διάρκειας δύο ημέρων με ενοικίαση της αίθουσας για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα η οποία θα πρέπει να είναι εξοπλισμένη με την κατάλληλη

οπτικοακουστική υποδομή (Projector, Οθόνη, Laptop, Ασύρματα μικρόφωνα). Επιπλέον, στα πλαίσια της συνάντησης θα πρέπει να έχει δημιουργηθεί το απαραίτητο υποστηρικτικό υλικό για τους συμμετέχοντες (φάκελος, μπλοκ, χαρτί, κ.α. με τα απαραίτητα λογότυπα του έργου), καθώς και η τήρηση των διαλλειμάτων για καφέ και φαγητό, ενώ τέλος προβλέπεται και η διοργάνωση του δείπνου των συμμετεχόντων.

3. Δεύτερη συνάντηση εταίρων (20 & 21/06/2022), Ηράκλειο Κρήτης

Η δεύτερη εταιρική συνάντηση έλαβε χώρα στις 20 και 21 Ιουνίου 2022 στο Ηράκλειο Κρήτης. Στη δεύτερη εταιρική συνάντηση παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των φορέων του εταιρικού σχήματος:

- Περιφερειακό Ταμείου Ανάπτυξης Κρήτης (Π.Τ.Α.)
- Πανεπιστήμιο Κύπρου
- Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας Κύπρου
- Δήμος Ηρακλείου

Επιπλέον παρευρέθηκαν εκπρόσωποι της της εταιρείας «Μέση Ενεργειακή Α.Ε.-MES Energy S.A. (ως ανάδοχος του Π.Τ.Α.), καθώς και εκπρόσωποι του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών.

3.1 Πρώτη μέρα συνάντησης εταίρων (20/06/2022), Ηράκλειο Κρήτης

Η έναρξη της συνάντησης πραγματοποιήθηκε από τον Υπεύθυνο Επικοινωνίας του Π.Τ.Α. Κρήτης Δρ. Ζωγραφάκη Νικόλαο, ο οποίος καλωσόρισε όλους τους παρευρισκόμενους δηλώνοντας παράλληλα τη σημαντικότητα που θα επιφέρουν τα αποτελέσματα του συγκεκριμένου έργου στην Ελλάδα και την Κύπρο.

Στη συνέχεια τον λόγο πήρε ο Δρ. Μιχόπουλος Απόστολος, ο οποίος αναφέρθηκε στην ατζέντα της συνάντησης με την πρώτη μέρα να είναι αφιερωμένη στην παρουσίαση και την αξιολόγηση των δράσεων των εταίρων και τη δεύτερη στην παρουσίαση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης τα οποία δημιουργήθηκαν για τις ανάγκες του έργου.

Αρχικά, το λόγο πήραν οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας Κύπρου, Κύριοι Κυριακίδης Ανδρέας & Σάββας Μιχάλης και Κυρία Φιλίππου Μαρία. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο κος Κυριακίδης παρευρισκόταν στη συνάντηση εξ' αποστάσεως. Ο κος Κυριακίδης αναφέρθηκε στα πεπραγμένα των

δράσεων της περιόδου από το Δεκέμβριο του 2021 έως και το Μάιο του 2022 καθώς και στην ανασκόπηση των μελλοντικών δράσεων της περιόδου από τον Ιούνιο μέχρι το Νοέμβριο του 2022. Σε ότι αφορά το Πακέτο Εργασίας 1 (Διαχείριση και συντονισμός έργου) ο κος Κυριακίδης αναφέρθηκε στη δράσεις που έχουν πραγματοποιηθεί στη Διαχείριση του έργου και αφορούν την:

- Σύνταξη αναφοράς προόδου 6/21 – 12/21
- Σύνταξη συνολικής αναφοράς προόδου 6/21 – 12/21
- Ετοιμασία δήλωσης δαπανών για την περίοδο 6/21 – 5/22
- Σύναψη σύμβασης με εξωτερικό συνεργάτη για τη διαχείριση του έργου

Σε ότι αφορά τη Διοργάνωση και τα Πρακτικά της πρώτης συνάντησης ο κος Κυριακίδης αναφέρθηκε εν συντομία στην πρώτη συνάντηση έργου που έλαβε χώρα στις 6 Δεκεμβρίου του 2021. Στη συνέχεια αναφέρθηκε στις προετοιμασίες που έγιναν για τη 2^η συνάντηση Έργου καθώς και στην εξεύρεση εξωτερικού επαληθευτή που αφορά των Πρωτοβάθμιο Έλεγχο των εταίρων. Επιπροσθέτως, πληροφόρησε τους παρευρισκόμενους για τις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν σχετικά με το Υλικό Διάδοσης Έργου (2.1.2 του Πακέτου Εργασίας 2) καθώς και για την ολοκλήρωση του ελέγχου των τεχνικών μελετών (3.1.1., Πακέτο Εργασίας 3).

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο Πακέτο Εργασίας 4 (Ενεργειακή Αναβάθμιση Κτηρίων, Εξασφάλιση Ηλεκτροκίνησης και Συμμετοχικής Τηλεκπαίδευσης), για το οποίο ο κος Κυριακίδης τόνισε ότι αναμένουν την έγκριση τευχών δημοπράτησης από τη Διαχειριστική Αρχή (ΔΑ) σχετικά με την Ενεργειακή Αναβάθμισης Κτηρίων και Μετατροπή τους σε Ευφυή καθώς και την Εγκατάσταση Σταθμών Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων και Προμήθεια Ηλεκτρικών Ποδηλάτων (4.1.1 & 4.1.2).

Αναφορικά με τη 2^η φάση του έργου ο κος Κυριακίδης παρουσίασε πληροφορίες που αφορούσαν το Πακέτο Εργασίας 1 και πιο συγκεκριμένα για τα:

1.1.1: Διαχείριση Έργου

- Σύνταξη αναφοράς προόδου περιόδου 1/22 -6/22
- Σύνταξη συνολικής αναφοράς προόδου περιόδου 1/22 -6/22- Υποβολή μέχρι 20/07/2022
- Δήλωση δαπανών για την περίοδο 6/22 - 11/22

1.1.3: Προετοιμασία και συμμετοχή στις συναντήσεις επιτροπών του έργου

- Προετοιμασία για 3η Τεχνική Συνάντηση έργου

1.1.4: Πρωτοβάθμιος Έλεγχος Εταίρων

- Έξοδα επαλήθευσης 2ης Δήλωσης Δαπανών – Περίοδος 6/22 - 11/22

Αναφορικά με το Πακέτο Εργασίας 2, ο κος Κυριακίδης αναφέρθηκε στη συμβολή που υπάρχει στη δημιουργία, ενημέρωση / ανανέωση του Σχεδίου Δημοσιότητας Έργου, ακολουθώντας τις οδηγίες του υπεύθυνου Δικαιούχου (Δ3), ενώ τόνισε ότι θα πραγματοποιηθεί και συνέντευξη τύπου μετά τη δημοσίευση του διαγωνισμού.

Ακόμη, παρουσιάστηκε το πλάνο σχετικά με το Πακέτο Εργασίας 4 όπου υπογραμμίστηκε ότι θα διεξαχθεί διαγωνισμός (εξεύρεση αναδόχου) για την ενεργειακή αναβάθμιση των κτηρίων και την εγκατάσταση Σταθμών Φόρτισης και προμήθεια των ηλεκτρικών ποδηλάτων, προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι απαραίτητες εργασίες για να προχωρήσει το έργο.

Τέλος, έδωσε έμφαση στη συμβολή που θα υπάρχει:

- στο Σχέδιο Αξιολόγησης του έργου των Living Labs
- στην Παροχή Πληροφοριών σχετικά με την πρόοδο των εργασιών στην αναβάθμιση των κτηρίων
- στο Σχέδιο Κεφαλαιοποίησης του έργου (δημιουργία, ενημέρωση / ανανέωση του Σχεδίου Κεφαλαιοποίησης Έργου)
- στη Δημιουργία Οδηγού / Εγχειριδίου για μετατροπή Κτηρίων σε Ευφυή Κτήρια Σχεδόν Μηδενικής Κατανάλωσης, Τοποθέτηση Σταθμών Φόρτισης και Living Labs
- στη Διοργάνωση Εργαστηρίου C-IZEBs στην Κύπρο
- Συμμετοχή σε Συνέδρια / Εκδηλώσεις εκτός Επιλέξιμης Περιοχής

Κατόπιν το λόγο πήρε η κα Ηρακλέους Χρύσω, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια από το τμήμα Αρχιτεκτονικής του Πανεπιστημίου Κύπρου. Η κα Ηρακλέους αναφέρθηκε στο Πακέτο Εργασίας 1: Διαχείριση και συντονισμός έργου όπου ετοιμάστηκε η αναφορά προόδου για την περίοδο 6/21 - 12/21, ενώ αναμένεται η αναφορά προόδου για την περίοδο 1/22 - 5/22. Επιπλέον, δήλωσε ότι αναμένεται η διοργάνωση της τρίτης συνάντησης το Δεκέμβριο 2022, ενώ τόνισε ότι θα υπάρχει συμμετοχή στην εναρκτήρια συνάντηση έργου στο ΥΠΠΑΝ και σε όλες τις επερχόμενες συναντήσεις στα πλαίσια διαχείρισης και συντονισμού του έργου. Σε ότι αφορά τον Πρωτοβάθμιο Έλεγχο Εταίρων υπογράμμισε ότι πραγματοποιήθηκε πιστοποίηση δαπανών για την περίοδο 6/21 - 12/21, ενώ αναμένεται η πιστοποίηση δαπανών για την περίοδο 1/22 - 5/22. Επιπλέον η κα Ηρακλέους, δήλωσε ότι πραγματοποιήθηκε μέχρι στιγμής τον Δεκέμβριο 2021 δημοσίευση στα μέσα ενημέρωσης για την έναρξη και στόχους του έργου, ενώ έχουν εκτυπωθεί αφίσες οι οποίες έχουν αναρτηθεί στο σχολείο προς

αναβάθμιση. Ακόμη, τόνισε ότι αναμένεται η διεξαγωγή μιας εκδήλωσης διάδοσης έργου τον Δεκέμβριο 2022, καθώς και η διεξαγωγή μιας συνέντευξης τύπου τον Απρίλιο 2023 και υπογράμμισε ότι θα υπάρχει συνεργασία με το Π.Τ.Α. Κρήτης για την αποστολή υλικού.

Αναφορικά με το Πακέτο Εργασίας 3, έδωσε πληθώρα πληροφοριών σε ότι αφορά την Τεχνική Μελέτη Σχεδιασμού και Εγκατάστασης Σταθμών Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων, ενώ αναφέρθηκε ότι υπάρχει και πρόταση για Αυτόνομους Σταθμούς φόρτισης για 10 ποδήλατα πίσω από την πτέρυγα προς ενεργειακή αναβάθμιση του σχολικού κτηρίου. Επιπλέον υπογράμμισε ότι το στέγαστρο ηλεκτρικής φόρτισης θα εγκατασταθεί στους χώρους στάθμευσης βάσει των χωροταξικών σχεδίων που παρουσίασε στους παρευρισκόμενους. Παρόλα αυτά, παρέθεσε τις Απαιτήσεις - Προκλήσεις που υπάρχουν σχετικά με το σχεδιασμό του έργου και αφορούν:

A. Το σεβασμό στην αρχιτεκτονική του κτηρίου

B. Την επίτευξη ενεργειακής αναβάθμισης

Γ. Τη διατήρηση της λειτουργικότητας του κτηρίου

Για την επίλυση των παραπάνω ζητημάτων η κα Ηρακλέους αναφέρθηκε σε μια σειρά από ενέργειες-παρεμβάσεις που αφορούν:

- Παρεμβάσεις κελύφους για ενίσχυση της θερμομονωτικής επάρκειας των δομικών στοιχείων του κτηριακού κελύφους με σκοπό τη μείωση των απωλειών θερμότητας κατά τη χειμερινή περίοδο προς το εξωτερικό περιβάλλον και τον περιορισμό των θερμικών κερδών κατά τη θερινή περίοδο. Πιο συγκεκριμένα προτείνονται:
 - ✓ Θερμομόνωση τοιχοποιίας
 - ✓ Θερμομόνωση οροφής
 - ✓ Αντικατάσταση κουφωμάτων
 - ✓ Τοποθέτηση οριζόντιων συστημάτων σκιασμού
- Παρεμβάσεις τεχνικών συστημάτων με την:
 - ✓ Τοποθέτηση φωτιστικών σωμάτων τύπου LED
 - ✓ Τοποθέτηση συστήματος εξαερισμού όπου θα παρέχει την απαιτούμενη ποσότητα αερισμού για την εξασφάλιση ποιότητας αέρα στις σχολικές αίθουσες και ταυτόχρονα κατά την διάρκεια του καλοκαιριού θα χρησιμοποιούνται κατά τις νυχτερινές ώρες ώστε να

αποφορτίζεται το κτήριο από την θερμότητα που θα έχει αποθηκεύσει κατά τη διάρκεια της ημέρας

- ✓ Τοποθέτηση ανεμιστήρων οροφής χαμηλής στατικής πίεσης (4 ανεμιστήρες οροφής ανά αίθουσα)
- ✓ Τοποθέτηση φωτοβολταϊκών στοιχείων στην αίθουσα του γυμναστηρίου
- ✓ Τοποθέτηση συστημάτων ελέγχου διαχείρισης ενέργειας (KNX)
- ✓ Τέλος, προτείνεται η δεντροφύτευση γύρω από την πτέρυγα ενεργειακής αναβάθμισης.

Έπειτα, παρουσίασε τα συγκριτικά νούμερα για κατανάλωση ενέργειας του κτηρίου πριν και μετά την αναβάθμισή του, ενώ τόνισε ότι η πρότυπη μελέτη εφαρμογής έχει ολοκληρωθεί και αναμένεται η δημοσίευση του διαγωνισμού για κατακύρωση προσφοράς.

Επιπροσθέτως, έγινε αναφορά στο Σύστημα Τηλεχειρισμού Πρίζας Φόρτισης Οχημάτων το οποίο βρίσκεται υπό αναθεώρηση και παρατέθηκαν οι ενέργειες που θα γίνουν στην:

- **Συμβολή στο Σχέδιο Αξιολόγησης Έργου**
 - ✓ Με την Υποστήριξη προς Δήμου Ηρακλείου για αξιολόγηση του έργου
- **Παρακολούθηση και Εσωτερική Αξιολόγηση Κτηρίων**
 - ✓ Με την Καταγραφή εσωτερικών συνθηκών (παλαιότερες μετρήσεις) και την Εγκατάσταση εσωτερικών μετρητών θερμοκρασίας / υγρασίας από την έναρξη του προγράμματος και εγκατάσταση περιβαλλοντικού σταθμού στην οροφή του κτηρίου, ενώ αναμένεται η αξιολόγηση της εσωτερικής αξιολόγησης κτηρίων μετά την ενεργειακή αναβάθμιση.
- **Παρακολούθηση και Εσωτερική Αξιολόγηση Σταθμών Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων**
 - ✓ Όπου αναμένεται η Αξιολόγηση μετά την εγκατάσταση του σταθμού φόρτισης
- **Συμβολή στην Εξωτερική Αξιολόγηση του έργου**
 - ✓ Με τη Συνεισφορά στην Αξιολόγηση των παραμέτρων της εξωτερικής αξιολόγησης, στην απόδοση τιμών στους δείκτες εξωτερικής αξιολόγησης του έργου από την πλευρά της Κύπρου τον Μάιο 2023
- **Ηλεκτρονική Πλατφόρμα για Παρακολούθηση σε Πραγματικό Χρόνο της Ενεργειακής Κατάστασης του Δικτύου**

- ✓ Όπου προϋπάρχει η Ηλεκτρονική Πλατφόρμα και βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικτυακή αναβάθμισή της

Ακόμη, η κα Ηρακλέους μνημόνευσε τη συμβολή που θα έχει το Πανεπιστήμιο Κύπρου στο Σχέδιο Κεφαλαιοποίησης Έργου (όπου αναμένεται η συμμετοχή στην ανάπτυξη του Σχεδίου Κεφαλαιοποίησης για υποστήριξη του Π.Τ.Α. Κρήτης τον Ιούλιο του 2022), καθώς και στον Οδηγό / Εγχειρίδιο για Μετατροπή Κτηρίων σε Ευφυή Κτήρια Σχεδόν Μηδενικής Κατανάλωσης, Τοποθέτηση Σταθμών Φόρτισης και Living Labs (όπου θα υπάρχει συμμετοχή στην ανάπτυξη του Οδηγού και στην αποστολή απαραίτητων πληροφοριών για υποστήριξη Π.Τ.Α. Κρήτης τον Ιούνιο του 2022). Τέλος, ανέφερε ότι θα υπάρχει ετοιμασία άρθρου για συμμετοχή σε συνέδριο ή αποστολή σε διεθνή περιοδικό, ενώ αναμένεται η προετοιμασία υλικού για τα Σεμινάρια Εκπαίδευσης και Εργαστήριο για την Ανάπτυξη Συνεργειών (από τον Οκτώβριο 2022 μέχρι το τέλος του έργου).

Ακολούθησε ερώτηση από τον Καθηγητή του τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών κο Στεφανίδη σχετικά με το σημείο τοποθέτησης του συστήματος εξαερισμού με την απάντηση να έρχεται από τον κο Μιχαήλ (Πανεπιστήμιο Κύπρου) που ανέφερε ότι ο μηχανισμός εξαερισμού τοποθετείται εξωτερικά του κτηρίου προς αναβάθμιση (εξωτερικά του κελύφους). Επιπλέον ο κος Σταυρακάκης (εκπρόσωπος της MES Energy S.A.) ρώτησε ποιο ήταν το κριτήριο για την επιλογή του πετροβάμβακα στη θερμομόνωση της τοιχοποιίας με την κα Ηρακλέους να αιτιολογεί την επιλογή του λόγω του οικολογικού του χαρακτήρα. Επιπροσθέτως, ο κος Σταυρακάκης αναφέρθηκε σε θέματα ασφαλείας για τους μαθητές που υπάρχουν σχετικά με την τους ανεμιστήρες οροφής με τον κο Μιχαήλ να απαντάει ότι είχε δοθεί έγκριση και για επιτοίχιους οι οποίοι όμως τελικά δεν εξυπηρετούσαν τους σκοπούς του έργου.

Επιπλέον, ο κος Μιχαήλ υπογράμμισε ότι οι σχολικές μονάδες θα πρέπει να δείξουν εμπιστοσύνη στους μαθητές σε θέματα ασφαλείας των ανεμιστήρων οροφής. Τέλος, ο κος Σταυρακάκης ρώτησε μέχρι πότε θα έχει ολοκληρωθεί η αναβάθμιση της πλατφόρμας της ενεργειακής κατάστασης του Δικτύου με τον κο Μιχόπουλο (Πανεπιστήμιο Κύπρου) να απαντάει ότι θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του καλοκαιριού.

Στη συνέχεια το λόγο πήρε ο κος Παντελάκης Γιώργος, όπου έκανε μια σύντομη παρουσίαση του Π.Τ.Α Κρήτης και αναφέρθηκε στους στόχους του Ενεργειακού Κέντρου της Περιφέρειας Κρήτης. Επιπλέον, τόνισε τις δραστηριότητες της Περιφέρειας Κρήτης στον ενεργειακό τομέα οι οποίες αναφέρονται παρακάτω:

- Λειτουργία του Ενεργειακού Κέντρου Περιφέρειας Κρήτης / Περιφερειακός Συντονιστής του «Συμφώνου των Δημάρχων»
- Ευρωπαϊκά προγράμματα και πρωτοβουλίες (FEDARENE, Horizon, Interreg, Ελλάδα - Κύπρος)
- Μελέτη «Ενεργειακού προγραμματισμού – σχεδιασμού της Κρήτης» / Μελέτη χωροθέτησης αιολικών, φωτοβολταϊκών και ηλιο-θερμικών εγκαταστάσεων στην Κρήτη
- Βιώσιμη Ενεργειακή Μετάβαση-Κλιματική αλλαγή (ΠΕΠΣΚΑ, GIS)
- Παρακολούθηση των εξελίξεων προσδιορισμού των πετρελαϊκών αποθεμάτων στη Νότια Κρήτη / EUROASIA Interconnector / Αγωγός ΦΑ EuroMed
- Υλοποίηση της «Έξυπνης εξειδίκευσης των Περιφερειών-RIS3», όπου η Ενέργεια είναι ένας από τους άξονες
- Προώθηση των ενεργειακών επενδύσεων και σχεδίων, ΠΕΠ Κρήτης - ΕΣΠΑ, «Δημοτικά Σχέδια Βιώσιμης Ενεργειακής Ανάπτυξης», Δημόσια κτήρια, «Εξοικονομώ», ΦΒ - στέγες, Ενεργειακοί Συνεταιρισμοί

Επιπλέον, ο κος Παντελάκης αναφέρθηκε στις μέχρι τώρα δράσεις του Π.Τ.Α. οι οποίες συνοψίζονται παρακάτω:

- Συντονισμός – Διαχείριση (ΠΕ 1.3.2) – 2η συνάντηση έργου (Ηράκλειο 20.06.2021) (ΠΕ 1.3.3)
- Αναθέσεις:
 - ✓ 1^η Σύμβαση (Έλεγχος Τεχνικών Μελετών - Παρακολούθηση Κτηρίων - Living Labs): ΠΕ 3.3.1, ΠΕ 5.3.2, ΠΕ 5.3.3, ΠΕ 5.3.4, ΠΕ 5.3.5, ΠΕ 6.3.2
 - ✓ 2^η Σύμβαση (Δημοσιότητα – Διάδοση-Πληροφόρηση - Κεφαλαιοποίηση): ΠΕ 1.3.3, ΠΕ 2.3.1, ΠΕ 2.3.2, ΠΕ 2.3.3, ΠΕ 2.3.4, ΠΕ 6.3., ΠΕ 6.3.4
- Επίσκεψη / Συνάντηση εργασίας στο σχολείο (8/6/2022) (ΠΕ 3.3.1)
- Διερευνητικές Συναντήσεις για Living Labs (ΠΕ 5.3.5)
- Σχέδιο δημοσιότητας (ΠΕ 2.3.1)
- Σχέδιο Κεφαλαιοποίησης (ΠΕ 6.3.1)
- Ιστότοπος - Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης-Banner - Φυλλάδιο (ΠΕ 2.3.2 – ΠΕ 2.3.3)
- Διάδοση – Πληροφόρηση - Δελτίου Τύπου (ΠΕ 2.3.2 – ΠΕ 2.3.3 – ΠΕ 2.3.4)

Ακόμη, παρουσίασε στους παρευρισκόμενους το φυλλάδιο του έργου καθώς και την ιστοσελίδα και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης του έργου αναφερόμενος παράλληλα στους στόχους αυτών.

Ακολούθως, έγινε μια σύντομη αναφορά στα Πιλοτικά Έργα της πράξης ΣΥΝΕΡΓΕΙΝ με την:

- Εγκατάσταση Γεωθερμικής Αντλίας Θερμότητας στο Δημοτικό Σχολείο Επισκοπής, καθώς και την
- Ενεργειακή Αναβάθμιση του Κτηριακού Συγκροτήματος Γυμνάσιο - Λύκειο Μαλίων

Τέλος, μνημονεύθηκαν οι ενημερωτικές επισκέψεις και παρουσιάσεις, στους μαθητές των Ε' και ΣΤ' τάξεων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και η διανομή πληροφοριακού ενημερωτικού υλικού στην Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Αειφόρου Ενέργειας (4 - 8 Ιουνίου 2018 διοργάνωση Δήμος Ηρακλείου) μέσω του έργου ΣΥΝΕΡΓΕΙΝ.

Ακολούθως, η κα Δρόσου Ζαχαρένια (Διευθύντρια Προγραμματισμού Οργάνωσης και Πληροφορικής) απεύθυνε έναν σύντομο χαιρετισμό εκ μέρους του Δήμου Ηρακλείου τονίζοντας τη συμμετοχή του στη χαρτογράφηση και ενεργειακή αναβάθμιση 80 κτηρίων.

Έπειτα, το λόγο πήρε ο κος Πετράκης Εμμανουήλ (Πληροφορικός BS, MBA, Δήμος Ηρακλείου) ο οποίος αναφέρθηκε στις ενέργειες του Δήμου Ηρακλείου σε ότι αφορά τη Διαχείριση του έργου οι οποίες αναφέρονται παρακάτω:

- Έναρξη του έργου (αποδοχή υλοποίησης, κ.λπ.)
- Συγκρότηση της ομάδας έργου (από άτομα του μόνιμου και με σύμβαση προσωπικού του) για την ενασχόληση με το έργο εκ μέρους του Δήμου Ηρακλείου.
- Ορισμό υπευθύνων για τα διοικητικά και τα οικονομικά καθήκοντα του έργου.
- Σύνταξη και υποβολή της 1ης αναφοράς προόδου (1/7.2021-31/12/2021).
- Ορισμό των μελών του στην Επιτροπή Παρακολούθησης, την Τεχνική
- Επιτροπή και την Επιτροπή Αξιολόγησης της Πράξης.
- Ολοκλήρωση της σύναψης σύμβασης εργοδότησης προσωπικού (ΣΜΕ) δαπάνης ύψους € 27.334,21 για το έκτακτο έργο της διοικητικής υποστήριξης και υποστήριξης υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου και της οικονομικής διαχείρισης της Πράξης με ακρωνύμιο «C-IZEBs» του Προγράμματος

Συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Κύπρος 2014-2020» και των πακέτων εργασίας και των παραδοτέων:

- ✓ 1.4.2 «Συμβολή στην Διαχείριση Έργου», 1.4.3 «Διοργάνωση και πρακτικά τέταρτης συνάντησης», 1.4.4 «Προετοιμασία και συμμετοχή στις συναντήσεις Επίτροπων του έργου»
- ✓ 2.4.1 «Συμβολή στο Σχέδιο Δημοσιότητας Έργου», 2.4.2 «Υλικό Διάδοσης Έργου», 2.4.3 «Συμβολή στην Ανάπτυξη Ιστοσελίδας και Λογαριασμών στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης Έργου», 2.4.4 «Τελικό Εθνικό Συνέδριο στην Κρήτη και συνέντευξη τύπου»
- ✓ 3.4.1 «Τεχνική μελέτη σχεδιασμού και εγκατάστασης σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, σχεδιασμός δρομολογίου ηλεκτρικού οχήματος», 3.4.2 «Τεχνική μελέτη / μεθοδολογία ενεργειακής αναβάθμισης κτηρίων, μετατροπή τους σε ευφυή»,
- ✓ 4.4.1 «Ενεργειακή αναβάθμιση κτηρίων και μετατροπή τους σε ευφυή», 4.4.2 «Εγκατάσταση σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων και προμήθεια ηλεκτρικού minibus»
- ✓ 5.4.1 «Σχέδιο Αξιολόγησης Έργου», 5.4.2 «Παρακολούθηση και εσωτερική αξιολόγηση κτηρίων», 5.4.3 «Παρακολούθηση και εσωτερική αξιολόγηση σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων»
- ✓ 6.4.2 «Διοργάνωση Εργαστήριου C-IZEBS στην Κρήτη» και 6.4.3 «Συμμετοχή σε συνέδρια / εκδηλώσεις εκτός επιλέξιμης περιοχής»

Στη συνέχεια, ο κος Πετράκης τόνισε τη συμμετοχή του Δήμου στην εναρκτήρια και την 2η συνάντηση των δικαιούχων της Πράξης, ενώ σε ότι αφορά την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση του έργου αναφέρθηκε στη Δημοσίευση Διακήρυξης για τη σύναψη Σύμβασης Υπηρεσιών δαπάνης ύψους € 55.727,73 με Ανοικτή Διαδικασία (ο Διαγωνισμός βρίσκεται στο στάδιο της αξιολόγησης) για την ανάδειξη Αναδόχου για την παροχή υπηρεσίας με τίτλο «ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΑ ΣΤΑΔΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ, ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΣΗΣ, ΣΤΟ ΚΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ-ΛΥΚΕΙΟΥ ΑΓ. ΜΥΡΩΝΑ» με σκοπό την υλοποίηση των δράσεων εξωτερικής εμπειρογνωμοσύνης των παραδοτέων:

- 3.4.1 «Τεχνική Μελέτη Σχεδιασμού και Εγκατάστασης Σταθμών Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων, Σχεδιασμός Δρομολογίου Ηλεκτρικού Οχήματος»
- 3.4.2 «Τεχνική Μελέτη/Μεθοδολογία Ενεργειακής Αναβάθμισης Κτηρίων, Μετατροπή τους σε Ευφυή»

- 4.4.1 «Ενεργειακή Αναβάθμιση Κτηρίων και Μετατροπή τους σε Ευφυή»
- 4.4.2 «Εγκατάσταση Σταθμών Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων και Προμήθεια Ηλεκτρικού Minibus»
- 5.4.1 «Σχέδιο Αξιολόγησης Έργου»
- 5.4.2 «Παρακολούθηση και Εσωτερική Αξιολόγηση Κτηρίων Παρακολούθηση» και
- 5.4.3 Εσωτερική Αξιολόγηση Σταθμών Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων»

Επιπροσθέτως, αναφορικά με τα επόμενα βήματα ο κος Πετράκης αναφέρθηκε:

- στον Πρωτοβάθμιο έλεγχο εταίρων, όπου θα πραγματοποιηθεί προετοιμασία εκκίνησης της διαδικασίας για τον ορισμό επαληθευτή-ελεγκτή για την επαλήθευση της νομιμότητας και κανονικότητας των πληρωμένων δαπανών του έργου (προϋπολογισμός δαπάνης € 3.000,00)
- στη Δημοσιότητα και πληροφόρηση του έργου, όπου θα πραγματοποιηθεί προετοιμασία έναρξης διαγωνισμού με την διαδικασία της απευθείας ανάθεσης (προϋπολογισμός δαπάνης € 10.800,00)
- στην εξωτερική εμπειρογνομosύνη για την υλοποίηση των παραδοτέων:
 - ✓ 1.4.3 «Διοργάνωση και πρακτικά τέταρτης συνάντησης»
 - ✓ 2.4.2 «Υλικό διάδοσης έργου»
 - ✓ 2.4.4 «Τελικό Εθνικό Συνέδριο στην Κρήτη και συνέντευξη τύπου» και
 - ✓ 6.4.2 «Διοργάνωση Εργαστήριου C-IZEBs στην Κρήτη»
- στην Ενεργειακή αναβάθμιση κτηρίων και μετατροπή τους σε ευφυή με την προετοιμασία τευχών για την υλοποίηση τεχνικού έργου μέχρι 31.07.2022 – (ανάδειξη αναδόχου μέχρι 01/11/2022)
- στην Εγκατάσταση σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων και προμήθεια ηλεκτρικού minibus με την προετοιμασία τευχών για την προμήθεια και εγκατάσταση ειδών μέχρι 15/07/2022 (ανάδειξη αναδόχου μέχρι 15/10/2022)
- στη Συμβολή στο Σχέδιο Κεφαλαιοποίησης Έργου με πρόσκληση-σύναψη σύμβασης για την εργοδότηση προσωπικού μέχρι 30/10/2022.

Στη συνέχεια, ο κος Μιχόπουλος ρώτησε τον κο Πετράκη πότε θα αρχίσει το έργο για την ενεργειακή αναβάθμιση του κτηρίου με τον κο Πετράκη να απαντάει ότι η έναρξη θα γίνει την 1η Νοεμβρίου του 2022 και θα έχει διάρκεια 5 μήνες. Όμως, ο κος Μιχόπουλος απάντησε ότι είναι υποχρεωτική η παρακολούθηση για τουλάχιστον για 6 μήνες προκειμένου να γίνει αξιολόγηση και να δοθεί τρίμηνη παράταση για σκοπούς παρακολούθησης.

Έπειτα, το λόγο πήρε ο κος Σταυρακάκης Γιώργος (εκπρόσωπος της MES ENERGY SA ως ανάδοχος του Π.Τ.Α. Κρήτης), ο οποίος είναι υπεύθυνος για την υποστήριξη και τον έλεγχο των Τεχνικών Μελετών του Έργου. Ο κος Σταυρακάκης αναφέρθηκε ότι στο θέμα της θερμομόνωσης υπάρχει διαφορά 79 τετραγωνικών μέτρων σε σχέση με τις προδιαγραφές του έργου C-IZEBs, ενώ τόνισε ότι παρατηρούνται και αποκλίσεις στις τιμές δημοπράτησης. Επίσης, έκανε λόγο για τους αισθητήρες φωτισμού τους οποίους αν ο Δήμος Ηρακλείου θέλει να τοποθετήσει στην προς αναβάθμιση σχολική μονάδα. Επιπλέον, υπογράμμισε ότι θα πρέπει να εξασφαλιστεί και πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης για το κτήριο, ενώ αναφέρθηκε και στους δείκτες εξοικονόμησης ενέργειας, οι οποίοι είναι πολύ κοντά στις προδιαγραφές του έργου.

Εν συνεχεία, ο κος Σταυρακάκης έδωσε το λόγο στον κο Τζιρίτα Δημήτρη (Μηχανολόγος Μηχανικός ΕΜΠ, MSc ETH Zurich), ο οποίος αναφέρθηκε στην ηλεκτρονική πλατφόρμα παρακολούθησης της ενεργειακής κατάστασης του κτηρίου και παρουσίασε τις συγκριτικές τιμές ενός μετρητικού εξοπλισμού που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του έργου «ΑΥΤΟΝΟΜΩ» σε σχέση με τις προδιαγραφές του C-IZEBs, οι οποίες βάσει διερεύνησης υπερβαίνουν τον προϋπολογισμό. Ο κος Τζιρίτας τόνισε ότι στις προδιαγραφές του έργου του C-IZEBs λείπει ο δείκτης κατανάλωσης ενέργειας και σημείωσε ότι αντί να μετριέται η θερμοπερατότητα των δομικών στοιχείων θα ήταν η μέτρηση του δείκτη κατανάλωσης ενέργειας. Σε αυτές τις συνθήκες, προτάθηκε η εγκατάσταση μετρητών ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας. Ο μεν μετρητής ηλεκτρικής ενέργειας θα αποτελείται από 2 ηλεκτρικούς πίνακες, ο δε μετρητής θερμικής ενέργειας θα αποτελείται από έναν λέβητα πετρελαίου συμπύκνωσης (σύστημα θέρμανσης) που θα αντικαθιστά την αντλία θερμότητας, ενώ προβλέπεται η μεταφορά του με τα σώματα και τις σωληνώσεις να παραμένουν ως έχουν.

Στο σημείο αυτό ο κος Μιχόπουλος σημείωσε τα εξής:

- Θα πρέπει να γίνει διόρθωση της ανάλυσης των παραδοτέων πριν την προκήρυξη του διαγωνισμού
- Δήλωσε πως συμφωνεί με την τοποθέτηση των μετρητικών (αντί δηλαδή να μετριέται η θερμοπερατότητα των δομικών στοιχείων, να μετριέται ο δείκτης κατανάλωσης ενέργειας)
- Θα πρέπει να διασφαλιστούν δεδομένα που αφορούν την αγορά του πετρελαίου.

Επίσης, ο κος Ζωγραφάκης τόνισε ότι θα υπάρχει καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου αν μπει αντλία θερμότητας, με τον κο Σπυριδάκη να συμπληρώνει λέγοντας ότι θα πρέπει να συμβουλευτούν τον τεχνικό προκειμένου να εξετάσουν τη βιωσιμότητα του συγκεκριμένου ζητήματος. Ο κος Μιχόπουλος δήλωσε ότι αλλαγή που συνοδεύεται με αύξηση του προϋπολογισμού θα πρέπει να καλυφθεί με αύξηση από ίδιους πόρους αν δεν παρθεί επιπλέον χρηματοδότηση με τον ίδιο να τονίζει ότι η Κύπρος εξασφάλισε προϋπολογισμού οπότε κατέστη δυνατή η εγκατάστασή της, αλλά ο κος Σταυρακάκης επιμένει ότι η αντλία θερμότητας είναι απαγορευτική για τους ίδιους.

Ακολούθησε προσωρινή διακοπή της συνάντησης και διάλειμα για καφέ.

Μετά το διάλειμα το λόγο πήρε ο κος Στεφανίδης Γιώργος (καθηγητής του τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών), εισάγοντας τους παρευρισκόμενους στην έννοια του συστήματος για συμμετοχική εκπαίδευση των χρηστών τονίζοντας ότι υπάρχει ανάγκη για αποδοτική χρήση και εξοικονόμηση ενέργειας στα δημόσια κτήρια και βιώσιμες μεταφορές. Σύμφωνα με όσα είπε τα Living Labs:

- Αφορούν τη διοργάνωση εργαστηρίων, σε διαφορετικά ακροατήρια, σχετικά με
 - ✓ την διαθέσιμη τεχνολογία για Α.Π.Ε.
 - ✓ τις ανάγκες που καλύφθηκαν με το έργο
 - ✓ τους λόγους επιλογής της μεθοδολογίας
- Τα εργαστήρια θα είναι διαδραστικά. Οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν την δυνατότητα πρόσβασης σε ηλεκτρονικό υπολογιστή για να
 - ✓ απαντούν σε ερωτήσεις,
 - ✓ αξιολογούν την παρουσίαση,
 - ✓ σχολιάζουν και
 - ✓ περιηγούνται ελεύθερα στο λογισμικό που θα είναι διαθέσιμο.
- Η εκπαιδευτική διαδικασία που θα πραγματοποιηθεί στον χώρο του συγκεκριμένου σχολείου θα έχει προτεραιότητα τους μαθητές ώστε να έχει υψηλό πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα.
- Απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η προμήθεια και εγκατάσταση του σχετικού απαραίτητου εξοπλισμού / υποδομής στις σχολικές αίθουσες.
- Σκοπός είναι η εγκατάσταση του συστήματος συμμετοχικής εκπαίδευσης (Living Labs) – εξοπλισμός (π.χ. οθόνες αφής, ηλεκτρονικοί υπολογιστές, λογισμικό) στο σχολικό κτήριο της Κρήτης.

Σε ότι αφορά τις εργασίες για τα Living Labs ο κος Στεφανίδης τόνισε τη σημαντικότητα των παρακάτω:

- Ανάπτυξη μεθοδολογίας για το διαδραστικό ζωντανό εργαστήριο (Living Lab)
- Εύρεση ενδιαφερόμενων φορέων (Stakeholders) και πρόσκληση για συμμετοχή στα Living Labs
- Παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για τα Living Labs
- Εκπαίδευση των ενδιαφερομένων (stakeholders)
- Καταγραφή αποτελεσμάτων Living Labs και αξιολόγηση

Επιπλέον, ο κος Στεφανίδης παρουσίασε τον ορισμό των Living Labs λέγοντας ότι αποτελούν:

- Νέες "μορφές εταιρικής σχέσης δημόσιου - ιδιωτικού τομέα" όπου πολίτες, εταιρείες, ερευνητές, δημόσιοι. φορείς συνεργάζονται ως "Τετραπλός Έλικας" για την δημιουργία, δοκιμή και επικύρωση νέων τεχνολογικών λύσεων, επιχειρηματικών ιδεών και καινοτομιών.
- Συνδημιουργία μεταξύ των ομάδων που εμπλέκονται

Ακόμη, σημείωσε τα κοινά χαρακτηριστικά που αυτά παρουσιάζουν αναφέροντας:

- Αποτελούν Περιβάλλον Πραγματικής Ζωής
- Αποτελούνται από Συνεργαζόμενα μέλη που όμως αποτελούν ετερογενείς ενδιαφερόμενες ομάδες (π.χ. ακαδημαϊκοί, προγραμματιστές, πολίτες, χρήστες, δημόσιοι / ιδιωτικοί Φορείς)
- Οι δραστηριότητες καινοτομίας αποτελούν το Κύριο σώμα των Living Labs
- Κάθε Living Lab διαφέρει σε περιεχόμενο και στόχο. Οι μέθοδοι, εργαλεία και προσεγγίσεις για την επίτευξη του στόχου της καινοτομίας ρυθμίζονται συνήθως στην έναρξη της συμμετοχικής διαδικασίας

Ακολούθως, ο κος Στεφανίδης ανέφερε συγκεκριμένα παραδείγματα εφαρμογής των Living Labs όπως το GRASPINNO LL που περιλάμβανε τις φάσεις της σύνδεσης, της εκπαίδευσης και κατάρτισης, της εφαρμογής, της βελτίωσης, της αξιολόγησης και της διάδοσης. Επίσης, αναφέρθηκε και στο έργο Efficient buildings Living Lab σκοπός του οποίου ήταν η επιλογή των καλύτερων παραδειγμάτων εφαρμογής των δημόσιων κτηρίων σε πανευρωπαϊκό επίπεδο προκειμένου να υλοποιηθεί το έργο σε επίπεδο σχολικών κτηρίων. Τέλος αναφέρθηκε στο έργο BLUEfasma Living Labs με στόχους:

- Τη θετικότερη αντιμετώπιση γαλάζιας ανάπτυξης στην κυκλική οικονομία
- Την αύξηση γνώσης: καλές πρακτικές κυκλικής οικονομίας υδατοκαλλιέργειες
- Την ανταλλαγή εμπειριών - προβληματισμών που αφορούν την κυκλική οικονομία
- Τη μεταφορά ανθρωποκεντρικών λύσεων
- Οι ΜμΕ να δημιουργήσουν ομάδες κυκλικής οικονομίας με απώτερο σκοπό να ενσωματώσουν τις προτεινόμενες καινοτομίες στις υδατοκαλλιέργειες

Έπειτα, ακολούθησαν οι ερωτήσεις με πρώτο τον κο Ζωγραφάκη ο οποίος ρώτησε τον κο Στεφανίδη αν θα μπορούσαν να είχαν αρχίσει νωρίτερα από τον Απρίλη τα Living Labs (δηλαδή πριν την εγκατάσταση του εξοπλισμού) με τον κο Στεφανίδη να προτείνει πως χρειάζεται να γίνει ένα πριν (επεξήγηση της υπάρχουσας κατάστασης) και ένα μετά. Στη συνέχεια, ο κος Ζωγραφάκης ρώτησε ποιες είναι οι ομάδες στόχοι των Living Labs με τον κο Μιχόπουλο να απαντάει ότι για το συγκεκριμένο έργο όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς πρέπει να έρθουν πιο κοντά στο θέμα που λέγεται «σχολική αίθουσα» (δηλαδή μαθητές, καθηγητές, γονείς και σύνδεσμος γονέων και κηδεμόνων). Επίσης, ο κος Μιχαήλ πρόσθεσε ότι δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να χαθούν οι ομάδες στόχοι που συνδέονται άμεσα με το σχολικό περιβάλλον. Στη βάση αυτού, ο κος Στεφανίδης υπογράμμισε ότι το πιο σημαντικό κομμάτι στα Living Labs είναι η διατήρηση του τετραπλού έλικα.

Ο κος Μιχόπουλος ανέφερε ότι η Κύπρος ακολουθεί διαφορετική προσέγγιση και επιθυμούν να συμμετέχουν και οι τεχνικές υπηρεσίες ως εξωτερικοί παρατηρητές, αλλά ο κος Στεφανίδης θεωρεί ότι αν εμπλακούν θα ανατραπεί η έννοια των Living Labs. Τέλος, ο κος Στεφανίδης προτείνει και πάλι ένα αρχικό Living Lab με όλες τις εμπλεκόμενες ομάδες-στόχους χωρίς να υπάρχουν ιδιαίτερες απαιτήσεις και στη συνέχεια να γίνουν πιο στοχευμένες διαδικασίες για κάθε ομάδα. Σε καμία περίπτωση όμως, δε θα πρέπει να αρχίσει η διαδικασία χωρίς οι ομάδες να μην εμπλέκονται μεταξύ τους ως προς τον κοινό στόχο (σχολική μονάδα). Ακόμη, ο κος Πετράκης ανέφερε ότι οι διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των εμπλεκόμενων ομάδων (μαθητές, δάσκαλοι, γονείς κλπ) θα αποτελέσει μια καινοτομία στην επιχειρηματικότητα με τον κο Ζωγραφάκη να συμπληρώνει ότι οι μαθητές με κοινές αντιλήψεις είναι σε άλλο επίπεδο σε σχέση με τους ενήλικες και ότι θα πρέπει να γίνει κάτι πιο εξειδικευμένο που να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτύξουν τις σκέψεις τους με τρόπο που μόνο αυτοί αντιλαμβάνονται. Επιπροσθέτως, ο κος Σταυρακάκης τόνισε ότι σε ό,τι αφορά τις τεχνολογικές αλλαγές / παρεμβάσεις του έργου οι μαθητές θα πρέπει να συμμετέχουν με κάποιο τρόπο προκειμένου να καταλάβουν τις

διαφορές που θα επιφέρει το συγκεκριμένο εγχείρημα (βιωματικότητα). Οι μαθητές θα πρέπει να αισθάνονται ότι έχουν κάνει κάτι ακόμα και αν αυτό είναι ένα πολύ απλό πράγμα (π.χ. να τοποθετήσουν ένα θερμοστάτη). Στα λεγόμενα του κου Σταυρακάκη συμφώνησε τόσο ο κος Στεφανίδης, όσο και η κα Δρόσου με την ίδια να προσθέτει πως αν παραστεί η ανάγκη στο έργο να πραγματοποιηθούν και πιο εξειδικευμένα workshops. Τέλος, με τη σειρά του ο κος Μιχαήλ ανέφερε ότι στην Κύπρο έχουν ήδη διανεμηθεί ερωτηματολόγια προς τις ομάδες στόχους προκειμένου ο καθένας από αυτούς να «οικειοποιηθούν» το έργο ξεχωριστά.

Μετά το τέλος της συζήτησης ο κος Παντελάκης έκλεισε τη συνάντηση της πρώτης μέρας.

3.2 Δεύτερη μέρα συνάντησης εταίρων (21/06/2022), Ηράκλειο Κρήτης

Αρχικά, το λόγο πήρε η κα Τσακάτε Βάλια, υπεύθυνη της διαχειριστικής αρχής Θεσσαλονίκης, η οποία τόνισε ότι το 2022 αποτελεί μια δύσκολη χρονιά για τον κλάδο της οικονομίας παρουσιάζοντας έναν πίνακα με τις δαπάνες για τα επόμενα 3 χρόνια. Τόνισε ότι υπάρχουν καθυστερήσεις σε πολλά πράγματα, με το Υπουργείο Παιδείας να βρίσκεται σε αναμονή σχετικά με τις τροποποιήσεις για το παραδοτέου του έργου. Σε αυτό το σημείο ο κος Μιχόπουλος επεσήμανε ότι από την πλευρά της Κύπρου η ομάδα του είναι προετοιμασμένη για αυτό το ενδεχόμενο και είναι εν αναμονή της επίσημης αποστολή από τον ΕΠΣΑ για την αύξηση του προϋπολογισμού του έργου και υπογράμμισε ότι έως το τέλος της εβδομάδας τα τεύχη του διαγωνισμού θα είναι έτοιμα.

Στη συνέχεια, η κα Τσακάτε ανέφερε ότι θα πρέπει να υπάρχει ένας πίνακας που θα φαίνονται οι αλλαγές ο οποίος θα σταλεί με mail και θα αναφέρει ότι υπάρχει σύμφωνη γνώμη για τις τροποποιήσεις του έργου. Επιπλέον, υπογράμμισε ότι δεν έχει γίνει ανάρτηση στο ΟΠΣ Δελτίο Δήλωσης Δαπανών (€ 22.000,00) και δήλωσε ότι το αίτημα για σύμβαση με τον εξωτερικό επαληθευτή θα γίνει στο τέλος του μήνα. Ακόμη, αναφέρθηκε στις δαπάνες ύψους € 61.555,00 του Πανεπιστημίου Κύπρου οι οποίες έχουν αναρτηθεί στο ΟΠΣ και αναμένεται να αυξηθούν περίπου € 2.000,00 με € 3.000,00, ενώ εκκρεμεί η αποσαφήνιση για το αν έχουν πληρωθεί κάποια μικρά σε κόστος τιμολόγια από το λογιστήριο (ζήτημα το οποίο θα έχει λυθεί σε περίπου 2 εβδομάδες).

Σε ότι αφορά το Π.Τ.Α Κρήτης το λογιστήριο δεν έχει κάνει τις πληρωμές προκειμένου να δηλωθούν οι δαπάνες και έτσι δεν θα προλάβει να πάρει την 1^η

πιστοποίηση μέχρι το τέλος του μήνα, συνεπώς θα πρέπει να αναφερθεί στον πίνακα προκειμένου να γίνει η επαλήθευση από τον ΟΠΣ.

Σε ότι αφορά το Δήμο Ηρακλείου θα πρέπει να γίνει μελέτη για το ποσό των € 95.000,00 το οποίο αφορά τα παραδοτέα 4.1 και 4.1.3. Επιπλέον ο Δήμος Ηρακλείου δήλωσε ότι υπάρχει υποψήφιος ανάδοχος και έχουν ανοιχτεί οι οικονομικές και τεχνικές προσφορές. Το κατασκευαστικό κομμάτι του έργου θα ξεκινήσει από το φθινόπωρο (όχι νωρίτερα από το Νοέμβριο), ενώ υπάρχει το ζήτημα ότι δεν έχουν ξεκινήσει οι τεχνικές προδιαγραφές. Επιπροσθέτως, υπάρχει καθυστέρηση στην υποβολή του παραδοτέου 4.4.1 (ενεργειακή αναβάθμιση κτηρίου) που πρέπει να δημοσιευτεί μέχρι τα τέλη Ιουλίου για να βγει ο ανάδοχος τον ερχόμενο Σεπτέμβριο. Επίσης, ο Δήμος στοχεύει τον Αύγουστο να κάνει και τον διαγωνισμό του κατασκευαστικού κάτι το οποίο εξαρτάται και από την Τεχνική Υπηρεσία. Ακόμη, για την προμήθεια του mini bus αναμένεται να βρεθεί ανάδοχος τον Οκτώβριο με τα τεύχη δημοπράτησης να δημοσιεύονται στα τέλη Ιουλίου. Συνάμα, το mini bus, τα φωτοβολταϊκά, ο Σταθμός Φόρτισης, οι κατάλληλοι μελετητές και το προσωπικό θα αποτελούν δαπάνες του Δήμου, συνεπώς θα πρέπει να υπάρχει ένα ένθετο με ολόκληρο το έργο επικοινωνίας προκειμένου στο τέλος της επόμενης συνάντησης που θα γίνει στην Κύπρο (μεταξύ Οκτωβρίου και Νοεμβρίου) να παρουσιαστεί στο Δελτίο Τύπου.

Στη συνέχεια, το λόγο πήρε ο κος Ζωγραφάκης ο οποίος άρχισε λέγοντας ότι το σχέδιο δημοσιότητας του έργου το έχει αναλάβει το Π.Τ.Α. και ανέφερε ότι η στρατηγική της εξοικονόμησης ενέργειας πρέπει να εντάσσεται στην στρατηγική της κλιματικής αλλαγής. Επιπλέον, τόνισε ότι η εξοικονόμηση ενέργειας βρίσκει τη θέση της στην κλιματική αλλαγή μετά τις ΑΠΕ ενώ δήλωσε ότι ψηφίστηκε από την ΔΗΣΜΕ ο ενεργειακός νόμος ο οποίος ελέγχεται από τρίτο φορέα. Ακόμη, αναφέρθηκε στο σύμφωνο των Δημάρχων της Κρήτης που τονίζει ότι θα έπρεπε να έχουν προτεραιότητα στις χρηματοδοτήσεις για συνεργασίες όπως το Interreg Ελλάδα-Κύπρος το οποίο και στηρίζει αυτές τις ενέργειες, ενώ υπογράμμισε ότι θα πρέπει να υπάρχει και σωστή επικοινωνία μεταξύ των ομάδων-στόχων και του Επιμελητηρίου κάτι το οποίο συνδέεται με την κεφαλαιοποίηση. Στη συνέχεια έγινε πιο αναλυτική παρουσίαση του site από τον ανάδοχο, στην οποία επισημάνθηκαν κάποιες αλλαγές που πρέπει να πραγματοποιηθούν και κυρίως η αλλαγή του υπευθύνου επικοινωνίας από το Δήμο Ηρακλείου.

Στην συνέχεια ο κος Μιχόπουλος πήρε το λόγο και τοποθετήθηκε σχετικά με τον σχεδιασμό των φυλλαδίων τα οποία αναφέρθηκε ότι είναι έτοιμα και θα αποσταλούν

προς όλους τους εταίρους. Επίσης, όσον αφορά το φυλλάδιο τύπου braine ανέφερε ότι η πλήρη μετατροπή του αρχικού φυλλαδίου έφτανε σε 14 σελίδες και γι' αυτό δημιουργήθηκε ένα πιο συνοπτικό φυλλάδιο, καθώς επίσης δημιουργήθηκε ένα ακόμα φυλλάδιο για άτομα με μειωμένη όραση επίσης σε συνοπτική μορφή.

Τέλος, έγινε παρουσίαση από τον κο Ζωγραφάκη στα υπόλοιπα μέσα προώθησης του έργου (Facebook, Instagram κλπ) και σημειώθηκε ότι θα πρέπει να δημιουργηθεί πλατφόρμα με δείκτες αξιολόγησης και ποσοτικοποίησης του έργου, οι οποίοι αναφέρονται παρακάτω:

- Αριθμός ομιλητών
- Αριθμός παρεμβάσεων
- Αριθμός συμμετεχόντων
- Αριθμός συναντήσεων
- Αριθμός διανεμημένων φυλλαδίων
- Αριθμός Newsletters
- Αριθμός τηλεδιασκέψεων
- Αριθμός Δελτίων Τύπων
- Αριθμός επισκεπτών (views)

Έπειτα, ο κο Ζωγραφάκης προχώρησε στην Κεφαλαιοποίηση του έργου αναφέροντας ότι το πρόγραμμα Ελλάδα - Κύπρος έχει χρηματοδοτήσει 60 έργα. Ανέφερε ότι η Κεφαλαιοποίηση ορίζεται ως «μία συστηματική διαδικασία που πρέπει να αφορά σε συγκεκριμένες ενέργειες που υλοποιούνται εντός του χρονοδιαγράμματος του έργου και στοχεύουν στον προσδιορισμό – συγκεκριμενοποίηση, στην οργάνωση και στη διεύρυνση όλων των σχετικών εμπειριών, των μεθόδων, της τεχνογνωσίας, των λειτουργικών αποτελεσμάτων και «προϊόντων» του έργου μέσω των συνεργειών, συσχετίσεων, συντονισμού, επανάχρησης και αλληλοενισχύσεων με παρόμοιες δραστηριότητες του παρελθόντος του παρόντος και του μέλλοντος».

Ωστόσο, τα έργα που χρηματοδοτούνται θα πρέπει να μεγιστοποιήσουν τις παρεμβάσεις. Επίσης, τόνισε ότι η κεφαλαιοποίηση στοχεύει στην διαχείριση της γνώσης και την επαναχρησιμοποίησή της υπογραμμίζοντας ότι αν κάποιος κάνει συστηματική ανάλυση του έργου χρειάζεται δεδομένα για την προσέγγιση από την αρχή του έργου. Ακόμη, ανέφερε ότι η κεφαλαιοποίηση στοχεύει στην ανάλυση των αναγκών (των διαφόρων τύπων συνεργασίας), ενώ σκοπεύει στην επανάχρηση της

γνώσης (και όχι μόνο αύξηση της) – για την σταδιακή βελτίωση των τοπικών / περιφερειακών πολιτικών. Επίσης, τόνισε ότι απαιτεί δομημένη προσέγγιση και μία καθαρή στρατηγική κεφαλαιοποίησης η οποία καθορίζεται στην έναρξη του έργου και σκοπός της είναι να εμπλέξει πολύ περισσότερους από τους αρχικούς εταίρους δημιουργώντας μια κοινότητα ενδιαφερομένων (stakeholders) διαφορετικών εμπειριών αλλά και μία αλυσίδα αξίας από διαφορετικές χρηματοδοτικές πηγές. Εκτός των παραπάνω, η κεφαλαιοποίηση συνδέεται στενά με την αξιολόγηση (αξιολόγηση επιπτώσεων και αξιολόγηση εφαρμογής) για να παράγει συνεκτικά αποτελέσματα για μελλοντικά παρόμοια έργα. Συμπερασματικά, ο κος Ζωγραφάκης ανέφερε ότι ο κύριος στόχος της κεφαλαιοποίησης είναι η μεταφορά και η επανάχρηση της γνώσης που στοχεύουν στην βιωσιμότητά των έργων και στην ανάπτυξη και βελτίωση των κύριων πολιτικών.

Επιπλέον, έγινε αναφορά στα συμπεράσματα από τα αποτελέσματα της κεφαλαιοποίησης και τόνισε ότι ανάλογα με το ενδιαφέρον και την επιρροή των δυνητικών ενδιαφερόμενων οι επιπτώσεις του έργου είναι διαφορετικές (π.χ. το κοινό - στόχος μας ενδιαφέρει αν ικανοποιείται από τις υπηρεσίες του έργου σε αντίθεση με τις επιχειρήσεις που τις ενδιαφέρει το οικονομικό κομμάτι του έργου). Ως ανώτερος ιεραρχικά αλλά όχι μοναδικός «κοινό - στόχος» είναι οι δημοτικές, περιφερειακές δημόσιες αρχές και γενικότερα ο Δημοτικός και Δημόσιος τομέας της Ελλάδος και της Κύπρου. Ο προσδιορισμός των «κοινών - στόχων» γίνεται για να προσαρμοστεί το κύριο μήνυμα της κεφαλαιοποίησης σε έκαστο εξ αυτών. Έτσι μπορεί να προκύψει ένα σχήμα «χαρτογράφησης» των διαφόρων συμμετεχόντων συναρτήσει δύο (παραμέτρων): του ενδιαφέροντος τους για το έργο και της επιρροής τους (influence / power).

Ακόμη, ο κος Ζωγραφάκης επεσήμανε ότι όλοι οι εταίροι στέλνουν πληροφορίες οι οποίες συστηματοποιούνται, ενώ επίσης αναφέρθηκε στις Προσεγγίσεις – Μεθόδους - Εργαλεία και τις κατηγορίες στις οποίες αυτές χωρίζονται (1.Α. Διακυβέρνηση - Πολιτικές, 1.Β. Τεχνικές / Τεχνολογίες / Μελέτες, 1.Γ. Χρηματοδότηση, 1.Δ. Ενημέρωση – Πληροφόρηση – Διάδοση - Εκδηλώσεις, 1.Ε. Επιμόρφωση – Εκπαίδευση, 2. Συνέργειες, 3. Συμμετέχοντες, 4. Δημοσιεύσεις – Δελτία - Τύπου), παρουσιάζοντας τες μέσα από την ιστοσελίδα που δημιουργήθηκε για τις ανάγκες του έργου. Τέλος, σημείωσε ότι ανάλογα με την κατηγορία ή υποκατηγορία που θα επιλέξει ο χρήστης μπορεί να ψάξει για:

1. παραδοτέα,
2. καλές πρακτικές,
3. δεδομένα,
4. μεθοδολογίες,
5. εμπειρίες,
6. αποτελέσματα,
7. μελέτες,
8. πρωτοβουλίες,
9. ενημερωτικό υλικό,
10. παρουσιάσεις και προγράμματα ημερίδων και συνεδρίων,
11. χρηματοδοτικά εργαλεία,
12. επιμορφωτικά σεμινάρια,
13. εκπαιδευτικές δραστηριότητες,
14. συνέργειες με άλλα προγράμματα και έργα,
15. συμμετέχοντες,
16. δελτία τύπου,
17. φωτογραφίες και βίντεο δημοσιευμάτων στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης (ΜΚΔ) κλπ.

Στην τελευταία φάση της συνάντησης τον λόγο πήρε ο κος Μιχόπουλος ο οποίος αναφέρθηκε στις 3 επιτροπές του έργου (Διαχείρισης, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης) μιλώντας παράλληλα για την συναινετική αντικατάσταση της Κύριας Παπαμιχελάκη από την Κυρία Βιτώρου στην επιτροπή της Διαχείρισης.

Επίσης, τέθηκε χρονοδιάγραμμα για κάποιες ενέργειες που πρέπει να πραγματοποιηθούν άμεσα διότι τέλος του μήνα ολοκληρώνεται η δεύτερη περίοδος της δράσης. Τόνισε ότι έως τις 10 Ιουλίου θα πρέπει να έχει συνταχθεί η συνολική αναφορά προόδου για το έργο, ώστε έως τις 20 Ιουλίου ο κος Κυριακίδης να αποστείλει τα απαιτούμενα στοιχεία, ενώ το υλικό των συναντήσεων θα πρέπει να βρίσκεται εντός των επόμενων 15 ημερών στον κοινό φάκελο του έργου. Ο κος Μιχόπουλος επισήμανε πόσο σημαντικό είναι όλα τα αρχεία του έργου καθώς και οι παρουσιάσεις να ακολουθούν τα πρότυπα. Επιπλέον, σε ότι αφορά την αναθεώρηση του έργου θα πρέπει να γίνουν άμεσα οι τροποποιήσεις των παραδοτέων από το Υπουργείο Παιδείας, ενώ υπογραμμίστηκε και το γεγονός ότι στην Κύπρο λόγω νομοθεσίας δεν μπορεί να τοποθετηθεί αυτόνομος σταθμός φόρτισης.

Αφού, ολοκληρωθεί η τροποποίηση του ΤΔΠ από όλους θα ολοκληρωθεί η αύξηση του προϋπολογισμού από το ΕΠΣΑ για το Υπουργείο Παιδείας. Επιπροσθέτως, ο

κος Μιχόπουλος τόνισε ότι ο διαγωνισμός μπορεί να αρχίσει ακόμα και αν δεν έχουν εγκριθεί οι τροποποιήσεις από τη Διαχειριστική Αρχή φτάνει να υπάρχει η σύμφωνη γνώμη της.

Οι εκπρόσωποι του Δήμου Ηρακλείου σε αυτό το σημείο πήραν το λόγο και είπαν αν θα μπορούσαν να κάνουν μεταφορά ποσού από μια κατηγορία σε μια άλλη. Επίσης, σε συνέχεια της συζήτησης της 1ης ημέρας ανέφεραν ότι σε επιτόπιο έλεγχο που έκανε ο ηλεκτρολόγος του Δήμου δεν είναι εφικτό να γίνει αντικατάσταση του λέβητα με την αντλία θερμότητας, γιατί θα πρέπει να αλλάξουν όλες οι ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις του σχολείου. Ωστόσο, ο κος Μιχόπουλος πήρε το λόγο και ανέφερε ότι μάλλον έχει γίνει λάθος κατανόηση από τον ηλεκτρολόγο και μετά από αίτημα των εκπροσώπων του Δήμου Ηρακλείου έκανε προσωπική επικοινωνία με τον ηλεκτρολόγο για την επίλυση του θέματος.

Ακόμη, ο κος Μιχόπουλος ζήτησε να πραγματοποιηθεί τηλεδιάσκεψη εντός των επόμενων 10 ημερών (πιο συγκεκριμένα την 1η Ιουλίου) για να δουν την πορεία των θεμάτων που έχουν προκύψει και πρέπει να επιλυθούν άμεσα, και η πρόταση έγινε αποδεκτή απ' όλους τους παρευρισκόμενους. Τέλος, σε ότι αφορά τον Διαγωνισμό ανέφερε ότι αυτός αυστηρά θα πρέπει γίνει τον ερχόμενο Νοέμβριο, ενώ αίτημα για παράταση χρόνου του έργου μπορεί να γίνει και να εγκριθεί μόνο αν έχουν υπογραφεί όλες οι συμβάσεις.

Μετά τα λόγια του κου Μιχόπουλου ολοκληρώθηκε η 2^η μέρα της συνάντησης και ακολούθησαν αναμνηστικές φωτογραφίες μεταξύ των μελών των ομάδων της Ελλάδας και της Κύπρου.

Παρακάτω αναφέρονται τα εξής Παραρτήματα:

- Παράρτημα I – Ατζέντα Συνάντησης
- Παράρτημα II – Λίστα Συμμετεχόντων
- Παράρτημα III – Παρουσιάσεις
- Παράρτημα IV – Φωτογραφικό Υλικό

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - Ατζέντα Συνάντησης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – Λίστα Συμμετεχόντων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – Παρουσιάσεις

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV – Φωτογραφικό Υλικό